

Informația AȘM referitor la implementarea Programului Guvernului 2015 – 2018 pentru 100 de zile de la instaurarea noului Guvern.

1. Pregătirea Proiectului Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova:

Până la acest moment au fost îndeplinite mai multe acțiuni cu privire la definitivarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului cu privire la știință și inovare:

- a fost avizat la toate ministerele de resort;
- a fost întocmit tabelul de divergențe;
- a fost expertizat la Centru National Anticorupție;
- și transmis la Guvern împreună cu o scrisoare de solicitare a amânării termenului de prezentare în Guvern pentru examinare, deoarece a fost transmis pentru avizare experților europeni pentru a fi armonizat cu prevederile acquis-ului comunitar.

2. Asocierea la platforma de dialog particip.gov.md:

Pe platforma particip.gov.md au fost plasate 74 de acte normative.

3. Elaborarea regulamentului de instruire continuă a personalului din cercetare:

A fost elaborat proiectul regulamentului de instruire continuă a personalului din cercetare.

4. Participarea la activitățile de implementare și promovare a relațiilor științifice internaționale:

La 31 martie 2015, în incinta Parlamentului European de la Bruxelles a avut loc Reuniunea de nivel înalt a reprezentanților Spațiului European de Cercetare și statelor din cadrul Parteneriatul European de Vecinătate Sudică (Mediterraneană) și Estică la care a participat academicianul Gheorghe Duca, președinte al Academiei de Științe a Moldovei. Președintele AȘM a prezentat progresele și dinamica participării comunității științifice a Republicii Moldova la programele comunitare, precum și transformările care s-au produs la nivel național în procesul de asociere la spațiul european, remarcând impactul pozitiv pe care îl are asocierea la Orizont 2020 asupra rezultatelor științifice autohtone, mobilității academice, precum și asupra consolidării paradigmei cunoașterii, pe axa educație-cercetare-inovare-economie.

La 3 aprilie 2015, la București, conducerea Academiei de Științe a participat la evenimentul organizat de Casa Regală cu ocazia aniversării a 149 de ani de la fondarea Academiei Române (4 aprilie 1866). Evenimentul de celebrare a aniversării celui mai înalt for de consacrare științifică și culturală a României a reunit membrii titulari, corespondenți și de onoare a Academiei Române, reprezentanți ai autorităților publice române, precum și o delegație a Academiei de Științe a Moldovei.

Prim-vicepreședintele Academiei de Științe a Moldovei, academicianul Ion Tighineanu, a prezidat Conferința Internațională în domeniul Nanotehnologiilor, organizată de Asociația Internațională de Optică și Fonică (AIOF) la 4-6 mai 2015 în Barcelona, Spania. Comitetul

de Program al forului științific este constituit din savanți cu renume din SUA, Germania, Franța, Marea Britanie, Elveția, Spania, Australia, Suedia, Romania etc. Acest for științific este integrat într-o suită de evenimente organizate de AIOF și se întrunește o dată la doi ani în diverse țări, având ca scop trecerea în revistă a celor mai importante realizări în domeniul nanotehnologiilor – elaborări de noi procedee de fabricare și asamblare a nanostructurilor în baza diverselor materiale pentru aplicații în nanoelectronică, fonică, mecanică fină, biomedicină, sisteme pentru generarea energiei etc.

Implicarea savanților din Republica Moldova la organizarea forurilor științifice internaționale de mare anvergură contribuie în mod direct la intensificarea colaborării cu parteneri din alte țări și integrarea științei moldave în spațiul european de cercetare. Mai mult decât atât, Conferința Internațională în domeniul nanotehnologiilor din Barcelona, coordonată de academicianul Ion Tighineanu, cu asistența savanților notorii din Germania și Japonia, reprezintă și un caz de succes pe dimensiunea promovării imaginii țării noastre la scară internațională. Această performanță a devenit posibilă grație vizibilității științifice, în permanentă creștere, a savanților moldoveni.

5. Aprofundarea cooperării bilaterale și multilaterale cu instituțiile partenere din străinătate:

Prin intermediul schimburilor echivalente, reglementate de Acordurile bilaterale de cooperare tehnico-științifică cu instituții similare și organizații științifice internaționale, cercetătorii beneficiază de posibilitatea de a participa la diverse evenimente științifice și stagii organizate atât în țară, cât și peste hotarele ei.

În contextul celor menționate, în perioada de referință au fost organizate circa 12 vizite ale cercetătorilor din România, Bulgaria și Polonia la instituțiile de cercetare ale AȘM și respectiv 24 de cercetători din RM au efectuat stagii de cercetare în centrele și instituțiile din străinătate.

La 8 mai 2015, președintele AȘM, academician Gheorghe Duca, a participat la lucrările Sesiunii Academiei de Științe din Austria. În cadrul vizitei la Viena, Președintele AȘM a avut o întrevedere cu Dl. Anton Zeilinger, Președintele Academiei de Științe din Austria și un grup de membri ai acesteia. La întrevedere au fost discutate oportunitățile de cooperare bilaterală și multilaterală dintre Academii, precum și posibilități de participare în cadrul proiectelor de cercetare comună.

Totodată, conducerea AȘM a discutat cu conducerea Academiei Române posibilitatea instituirii premiului “Constantin Stere”, ce urmează a fi oferit savanților din Republica Moldova și România, pentru cele mai valoroase realizări din domeniul științelor istorice și juridice.

6. Continuarea realizării activităților ce țin de integrarea plenară a comunității științifice din Republica Moldova în Spațiul European de Cercetare:

În cadrul vizitei la Bruxelles, Președintele AȘM a avut întrevederi bilaterale cu dl. Carlos MOEDAS, Comisar pentru cercetare, știință și inovare, dna. Elisabeth LIPIATOU, Șef Unitate 'Vecinătate Europeană, Africa și Golf', Directoratul Cercetare și Prof. Jerzy Buzek, Președinte al Parlamentului European în anii 2009-2012, Președinte al Comisiei pentru industrie, cercetare și energie. Președintele AȘM și reprezentanții Comisiei Europene au

convenit asupra desfășurării la Chișinău, în luna noiembrie 2015, a unui workshop regional pentru Parteneriatul Estic, dedicat zilei internaționale a științei pentru pace și dezvoltare, cu lansarea programelor de lucru H2020 pentru anii 2016-2017.

În perioada 15-18 aprilie 2015, dna. dr. hab. A. Hanganu secretarul general al AȘM a participat, în calitate de delegat național, la ședință plenară ordinară a Comitetului pentru Spațiul European de Cercetare și Inovare (ERAC), în al cărei cadrul s-a aprobat foile de parcurs pentru Spațiul european de cercetare (ERA).

În scopul monitorizării implementării respectivei foi de parcurs, a fost desemnat un grup de lucru care va elabora un set de indicatori după care va fi evaluat modul de racordare al țării la politicile comunitare europene în domeniul științei și inovațiilor.

7. Dezvoltarea cooperării bilaterale și multilaterale la nivel internațional:

- gestionarea programelor bilaterale de granturi, monitorizarea valorificării rezultatelor obținute cu Germania, România, Italia, Franța, STCU, Ucraina, Belarus;
- au fost anunțate rezultatele concursului În baza Programului de cooperare a Acordului de cooperare științifică dintre Consiliul Național de Cercetare din Italia (CNCI) și AȘM, semnat la 23 iunie 2010. Concursul s-a axat pe toate domeniile de cercetare stipulate în Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova. La acest concurs au fost depuse 11 proiecte, din care 10 au fost susținute;
- cu Fondul Republican pentru Cercetări Fundamentale din Belarus – rezultatele concursului sînt în proces de lucru cu țara partener. La acest concurs au fost înaintate 38 de proiecte, care actualmente sunt în proces de evaluare;
- apelul multilateral FP7 ERA.NET-RUS-PLUS a fost lansat în aprilie 2014 pe patru domenii științifice: Sănătate, Mediu, Nanotehnologii și Științe Socio-Umane. În consorțitul acestui proiect participă aproape toate țările membre ale UE și a celor asociate la Programul Cadru 7, inclusiv Republica Moldova. Echipele de cercetare din Republica Moldova participă în 34 de proiecte multilaterale, din cele 208 de propuneri de proiecte înaintate per total în cadrul apelului de concurs;
- pe data de 2 martie curent a fost lansat apelul H2020 WaterWorks2014 ERA-NET COFUND pentru proiecte europene comune de cercetare în domeniul apelor: „Research and Innovation Developing Technological Solutions and Services for Water Systems”.

8. Dezvoltarea platformei instrumentelor funcționale existente pentru implementarea statutului de țara asociată:

- creșterea eficacității activității rețelei naționale de NCP-uri în vederea promovării oportunităților care reies din apelurile H2020 prin restructurarea rețelei Punctelor Naționale de Contact în conformitate cu structura aprobată de către Comisia Europeană pentru Programul UE de cercetare-inovare ORIZONT 2020 (2014-2020);
- promovarea implicării membrilor rețelei de NCP-uri în parteneriatele pan-europene sectoriale;

- lărgirea spectrului informațional privind Programul Orizont 2020 cu implicarea actorilor din sectorul de afaceri și nonguvernamental;
- asigurarea activității Oficiului Republicii Moldova pentru Știință și Tehnologie pe lângă Uniunea Europeană (MOST);
- instruirea și asistarea Reprezentanților Oficiali și Experților Naționali în 14 Comitete de Program H2020 pentru exercitarea atribuțiilor pe care le implică acest statut;
- Academia de Științe a Moldovei a semnat la 3 octombrie 2011 Declarația de Angajament a Membrilor Serviciilor Rețelei EURAXESS în rezultatul căruia a fost creat portalul EURAXESS Republica Moldova (www.euraxess.md), ca instrument de promovare a acestei inițiative pentru care va fi asigurată menținerea;
- în proces de organizare sunt 3 Centre de Servicii EURAXESS- Chișinău, Comrat și Bălți – care vor servi în calitate de instrument European prin promovarea carierelor de cercetare și facilitarea mobilității cercetătorilor străini care vor activa în instituțiile de cercetare din RM;
- continuarea implementării principiilor **Cartei Europene a Cercetătorului și a Codului de Conduită pentru Recrutarea Cercetătorului**, care prevăd un set de principii și condiții generale cu specificația responsabilităților și drepturilor, atât ale cercetătorilor, cât și ale angajatorilor;
- lansarea unei campanii de informare în masă chiar de la debutul anului, desfășurată în incinta instituțiilor academice și universitare, unde sunt expuse comprehensiv ideile cheie privind paradigma EURAXESS Rights;
- astfel, pe data de 10 decembrie 2014 Universitatea Academiei de Științe a Moldovei a obținut logo-ul „Exelență în Cercetare”, fiind prima instituție din Republica Moldova, căreia Comisia Europeană i-au oferit acest logou. Actualmente și alte instituții din sectorul cercetare-dezvoltare se află în procesul de inițiere a implementării principiilor Cartei și Codului și de obținere a logo-ului „Exelență în Cercetare”.

9. Stimularea participării în Programul Orizont 2020:

În cadrul Contractului de Grant Nr. 2014/ 346-992 al Comisiei Europene “Suportul Financiar pentru participarea Republicii Moldova în Programul Cadru al Uniunii Europene de cercetare-inovare ORIZONT 2020”, semnat la data de 24.09.2014 sunt în proces de realizare următoarele activități:

a) au fost anunțate următoarele apeluri de concurs:

- conectarea Centrelor de Excelență din Republica Moldova la infrastructura de cercetare Europeană. La acest concurs au fost depuse 19 propuneri de proiecte. Actualmente propunerile de proiecte sînt în proces de evaluare internațională;
- stimularea participării reprezentanților comunității științifice din Moldova în Programul Cadru al Uniunii Europene de cercetare-inovare ORIZONT 2020. Concursul este în derulare.

- BONUS EUROPEAN pentru participarea în cadrul Programului ORIZONT 2020. Concursul este în derulare;

b) în proces de elaborare sunt următoarele module de traininguri pentru diferiți actori ai sectorului de cercetare-inovare:

- seminare practice de scriere a proiectelor;
- traininguri privind managementul administrativ și financiar al proiectelor cu implicare a experților străini, inclusiv de la Comisia Europeană;
- consultații individuale și în grup pentru organizațiile nonguvernamentale, întreprinderile mici și mijlocii, mediul de afaceri, etc.

10. Evenimente:

- organizarea evenimentelor promoționale și de informare;
- zilele de informare și seminare și diseminarea informației cu privire la promovarea oportunităților Programului ORIZONT 2020;
- consultații individuale și în grup ce țin de depunerea proiectelor la H2020;
- reînregistrarea institutelor la Comisia Europeană pentru a fi eligibili la depunerea proiectelor la H2020;
- organizarea evenimentului privind promovarea imaginii științei în societate cu genericul „Noaptea Cercetătorului”, care va avea loc în septembrie 2015 cu participarea reprezentanților CE și Delegației UE în Moldova. Evenimentul este organizat în Republica Moldova concomitent cu toate țările membre și asociate ale UE;
- participarea la Zilele Europei în Republica Moldova, mai 2015;
- organizarea ședințelor trimestriale „Science Slam”- eveniment de promovare a rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectelor internaționale în societate;
- organizarea ședințelor Clubului „Știința și Business” pentru popularizarea rezultatelor științifice în mediul de afaceri;
- participarea la evenimentele organizate la MoldExpo.